

Keski-Suomen sairaanhoitopiirin ammattieettiset ohjeet

ETENEn eettisiä ohjeita mukailleen, KSSH:n strategiassa mainitut arvot huomioiden

1 Oikeus hyvään hoitoon

Oikeus hyvään hoitoon tarkoittaa sitä että hoito järjestyy kansallisten määräaikojen puitteissa riippuen sairauden kiireellisyydestä. Hyvään hoitoon ja hoivaan kuuluu terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, hyvä perushoito, kuntoutus, henkinen ja hengellinen tuki, kivun ja muiden kärsimystä aiheuttavien oireiden hoito. Läheisten tarpeiden huomiointi, ymmärtävä suhtautuminen ja heidän tukemisensa esim. surussa tai äkillisessä kriisissä, omaisen sairastuttua, loukkaannuttua, vammauduttua vakavasti tai kuoltua.

Potilaan tutkimukset, tutkiminen ja hoito tulee tapahtua yhteisymmärryksessä hänen kanssaan eri vaihtoehtoista informoiden. Hoitopäätösten pitäisi perustua, tutkittuun tietoon ja näyttöön tai vahvaan kokemukseen hoidon vaikuttavuudesta ja hyödyllisyydestä kyseisen kaltaisessa tapauksessa sekä kustannustietoisuuteen. Päätöksiä tehtäessä on noudatettava voimassa olevia lakeja, asetuksista ja yleisiä ammatinharjoittamista koskevista ohjeita. Kaikki potilaita ja työtä koskevat asiat ovat salassa pidettäviä. Lupa tai velvollisuus tiedonantoon tapahtuu potilaan luvalla tai poikkeustilanteissa lainsäädännön edellyttämällä tavalla.

Ammattilaisilta edellytetään uudistumishalua ja sitoutumista oman alansa kehittämiseen ja osallistumiseen oman alansa tutkimuksen tekoon mahdollisuuksiensa mukaan. Viisautta on myös tunnistaa oman ammattinsa ja osaamisensa rajat ja pyytää apua toiselta ammattilaiselta tai ohjata potilas hoitoon toiselle asiaa paremmin tuntevalle ammattilaiselle. Päätäjien ja palvelujen järjestämistä vastaavissa olevien tehtävä on turvata ammattilaisille riittävät toimintaedellytykset ja voimavarat. Palvelujen tuottajien tehtävänä on raportoida päätäjille ja palvelujen järjestäjille hoidon tarpeista ja niissä tapahtuneista muutoksista, tarvittavista hoitomenetelmistä ja niiden vaikuttavuudesta väestön terveyteen.

2 Ihmisarvon kunnioitus

Jokaista potilasta, omaista, läheistä ja työntekijää on kohdeltava ainutkertaisena ihmisenä. Inhimilliseen kohteluun kuuluu luottamuksellisuus, yhdenvertaisuus, yksityisyyden suoja, hyvä vuorovaikutus ja kohtaaminen, yksilön vaikutusmahdollisuuksien ja itsemääräämisoikeuden edistäminen. Elämän loppuvaiheen hyvään hoitoon kuuluu potilaan toiveiden noudattaminen mahdollisuuksien mukaan, ajan järjestäminen läsnäoloon, potilaan ja omaisten kunnioitus ja myötäeläminen kyseisessä tilanteessa sekä kärsimysten ja oireiden lievitys parhaan osaamisen ja tiedon mukaisesti.

3 Itsemääräämisoikeus

Itsemääräämisoikeus merkitsee oikeutta päättää asioistaan oman elämäntarkoituksensa, ajatus- ja arvomaailmansa mukaisesti toisia ihmisiä ja ympäristöä vahingoittamatta. Potilaalla on oikeus osallistua omaa itseään ja hoitoaan koskevaan päätöksentekoon saatuaan ammattilaiselta riittävästi ja ymmärrettävästi tietoa sairaudesta, sen hoidosta, hoitovaihtoehtoista ja -paikoista. Potilaan tahtoa on kunnioitettava, hänen kokemustaan arvostettava ja etsittävä yhteisymmärrystä ilman

8.11.2017

johdattelua, painostusta tai pakkoa. Ammatilainen voi esitellä vaihtoehtoja ja etsiä lisätietoa asiasta päätöksen tueksi ja konsultoida toista ammattilaista. Potilaalle tulee kertoa myös päätöksiin liittyvistä riskeistä ja hoitojen todennäköisimmistä vaikutuksista ennen päätöksen tekoa.

Jos potilas on kykenemätön ilmaisemaan tahtoaan kyseisellä hetkellä eikä aiemmasta tahosta ole tietoa, hoidetaan häntä yhteisymmärryksessä hänen laillisen edustajansa, omaisen tai muun läheisen kanssa. Näin pyritään hoidossa noudattamaan linjaa, joka olisi lähinnä potilaan tahtoa. Potilaalla on oikeus kieltäytyä myös henkeään ja terveyttään uhkaavan vaaran torjumiseksi tarpeellisesta hoidosta. Alaikäisen kohdalla noudatetaan potilaan omaa tahtoa mikäli hän ikänsä ja kehitysasteensa perusteella pystyy tekemään hoitoaan koskevia päätöksiä, muussa tapauksessa häntä hoidetaan yhteisymmärryksessä hänen huoltajansa tai muun laillisen edustajansa kanssa.

Henkilökunnalla on tiedossa menettelytavat, joilla potilas ja hänen läheisensä voivat antaa palautetta laadunhallinnan ja potilasturvallisuuden puutteista, sekä menettelytavat, joilla potilaalle ja hänen läheiselleen annetaan tietoa ja tukea potilasta kohdanneen haittatapahtuman jälkeen tarvittaessa yksikön esimiestä tai potilasasiamiestä apuna käyttäen.

4 Oikeudenmukaisuus kohtelussa ja hoidossa

Oikeudenmukaisuus edellyttää, että yhtäläisen hoidon tarpeessa olevia hoidetaan samoilla periaatteilla. Oikeus oikeudenmukaiseen hoitoon ja ihmisarvoiseen kohteluun ei riipu potilaan iästä, asuinpaikasta, sosiaalisesta asemasta, äidinkielestä, sukupuolesta, etnisestä taustasta, kulttuurista, sukupuolisesta suuntautuneisuudesta tai vakaumuksesta. Tämä koskee myös lapsia, vanhuksia ja muita vajaavaltaisia sekä ns. paperittomia ja turvapaikanhakijoita erillisin rajoituksin. Palvelujen järjestäjien ja päättäjiä on turvattava mahdollisuudet näiden periaatteiden toteutumiseen perustuslain mukaisesti. Ammattilaisten tehtävänä on huolehtia yllä olevien seikkojen toteutumisesta käytännön työssä sekä toimia puolueettomana asiantuntijana ja objektiivisena potilaan tilan arvioijana.

5 Hyvä ammattitaito ja hyvinvointia edistävä ilmapiiri

Jokaisen työntekijän oikeus ja velvollisuus on huolehtia oman ammattitaitonsa kehittämisestä ja ylläpitämisestä. Ammattiryhmäkohtaisen sisältöosaamisen lisäksi edellytetään ko. toimintaa koskevien lakien, asetusten, säännösten, suositusten ja ohjeiden hallintaa, eettisten periaatteiden noudattamista sekä hyviä vuorovaikutus- ja työyhteisövalmiuksia. Myös näitä taitoja tulee jokaisen kehittää ja ylläpitää jatkuvasti.

Ongelmien ja kehittämistarpeiden rehellinen selvittely, kuulluksi tuleminen, vaikuttamismahdollisuudet omaa työtä koskien, onnistumisen ja arvostuksen kokemukset sekä työstä saatu palaute tukevat työssä jaksamista. Hyvinvoiva työntekijä ja oikeudenmukaiseksi koettu, kannustava ja kuunteleva johtaminen lisäävät yleistä työhyvinvointia, työssä jaksamista ja työyhteisön suorituskykyä.

8.11.2017

6 Yhteistyö ja keskinäinen arvonta

Ammattilaisten hyvä yhteistyö ja keskinäinen vuorovaikutus on kaikkien yhteinen etu, joka heijastuu potilaille hyvänä hoitona ja luottamuksena hoitojärjestelmää kohtaan.

Yhteistyötä edellytetään eri ammattilaisten välillä jopa lakisääteisesti esim. sosiaalihuoltolaki, terveydenhuoltolaki, vanhuspalvelulaki, rikoslaki, tietosuoja- ja turvalainsäädäntö ja potilasvahinkolaki. Kustannusten ja työtehtävien osaoptimointia ei sallita eikä muiden osaamisen ja ammattitaidon huomiotta jättämistä. Tehtävät on jaettava järkevään työnjakoon perustuen, tarvittaessa asioista jopa kirjallisesti sopien (hoitoketjut, toimintaohjeet, palvelujen järjestämis- ja tuottamissopimukset, ostopalvelusopimukset).

Yhteistyö edellyttää jatkuvaa sujuvaa vuorovaikutusta, avoimuutta viestinnässä, puolueettomuutta, vastavuoroista tukea, vaikuttavuuden ja tehokkuuden tasapainottamista, kustannusten oikeudenmukaista jakoa, eettisten näkökohtien huomioonottamista päätöksenteossa, myös kasvavien haasteiden edessä (esim. väestön ikääntymisestä johtuen). Potilaan etu on viime kädessä toimintaa ja päätöksiä ohjaava tekijä.